

Yttrande över betänkandet *Framtidens dataskydd vid Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten* (SOU 2023:100)

Fi2023-03321

Kronofogdemyndigheten (Kronofogden) tillstyrker förslagen och välkomnar en ny dataskyddsreglering för myndigheten. Sammanfattningsvis ger förslagen en mer flexibel och ändamålsenlig dataskyddsreglering vilket skapar bättre förutsättningar för myndigheten att bedriva och utveckla en effektiv verksamhet. Detta särskilt i förhållande till förslagen om minskad detaljreglering samt utökade möjligheter såväl till arbete med dataanalyser och urval som till elektroniska utlämnanden.

Kronofogden bedömer att förslaget om en bred ändamålsbestämmelse ger ett större utrymme för Kronofogden att behandla personuppgifter för de ändamål som myndighetens uppdrag förutsätter och ger myndigheten förutsättningar att hålla jämna steg med samhällsutvecklingen. Nuvarande detaljreglering av Kronofogdens möjligheter att behandla personuppgifter uppfattas vara omotiverat begränsande och uppställa hinder för utförandet av myndighetens verksamhet och digitaliseringsarbete.

Kronofogden uppskattar att förslaget om ett uttryckligt lagstöd för att arbeta med dataanalyser och urval kommer att ge flertalet positiva effekter för Kronofogden. De utökade möjligheterna bedöms skapa effektivitetsvinster inom exempelvis verksamheten med verkställighet, ge förutsättningar att både arbeta mer preciserat i fråga om att motverka överskuldsättning i samhället samt förmåga att bidra i det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet. Vidare bedöms även förslaget om utökade möjligheter för elektroniska utlämnanden få stor påverkan på Kronofogdens

effektiviseringsarbete, där uppgifter kommer kunna utlämnas elektroniskt till en större krets än vad som nu är möjligt givet att säkra lösningar för sådant utlämnande kan tillhandahållas.

Kronofogden noterar att ett allt större ansvar läggs på myndigheten i och med föreslagen reglering, samt att detta åtminstone inledningsvis kommer att kräva att myndigheten lägger större resurser i fråga om bland annat dokumentation och styrning för myndigheten. Myndigheten välkomnar emellertid alltjämt förslagen mot bakgrund av de förutsättningar som en flexibel dataskyddsreglering skapar för myndigheten, vilka vida överstiger det arbete som fordras av myndigheten enligt föreslagen dataskyddsreglering.

Oaktat Kronofogdens överlag positiva inställning till förslagen i betänkandet vill myndigheten ändå lämna ett fåtal synpunkter på delar av de förslag som lämnas.

Begreppsanvändning

Förslagen innebär i mångt och mycket en anpassning till den allmänna dataskyddsregleringen, vilket är positivt eftersom det generellt underlättar tillämpningen av de kompletterande myndighetsspecifika registerlagstiftningarna. Samtidigt noteras att definitionen av skyddskretsen skiljer sig åt mellan vad som anges i GDPR och i förslag om kronofogdedatalag. I GDPR anges att det är fysiska personer som skyddas genom förordningen och som benämning av skyddskretsen anges en *registrerad*. I förslag till ny kronofogdedatalag används, till skillnad från GDPR, begreppen *människor* (1 §), *juridiska personer* (2 §), *personer* (11 §) och *enskilda* (18-19 §§) avseende skyddskretsen.

Även om en förklaring till begreppen ges i betänkandet finns ändå en risk för begrepsförvirring när olika termer används för att beskriva skyddsobjekten, både inom föreslagen reglering men också i förhållande till GDPR. Det vore därför önskvärt om begreppen som används i författningstexten ses över för att de i så hög utsträckning som möjligt ska stämma överens med de begrepp som används i GDPR. Förslagsvis används begreppet *registrerad* istället för *människa*, *person* och *enskild*, att kompletteras med *juridisk person* avseende 2 § och 18-19 §§ i förslag till kronofogdedatalag.

Kronofogdedatalagens tillämpningsområde (avsnitt 7.4.8)

Kronofogdedatalagen föreslås som utgångspunkt omfatta behandling av personuppgifter i Kronofogdens verksamhet. Enligt förslaget ska lagens

tillämpningsområde definieras på ett sätt som tydliggör vad som avses med Kronofogdens verksamhet. Utöver vad som framgår av nuvarande registerlag avseende myndighetens verksamhet förtydligas att verksamheten också inbegriper bland annat ansökan om och tillsyn över näringsförbud samt tillsyn över rekonstruktörer.

Föreslagen uppräkningslista av Kronofogdens verksamhet motsvarar i stort de uppdrag som åligger Kronofogden enligt myndighetens instruktion och materiell verksamhetsreglering. Myndighetens uppdrag att förebygga och motverka ekonomisk brottslighet har alltså inte tagits med i uppräkningslistan, en verksamhet som myndigheten har att bedriva och som kommit att få allt högre prioritet.

Kronofogden noterar att myndighetens verksamhet med att förebygga och motverka ekonomisk brottslighet noterats i betänkandet som ett exempel på sådan annan verksamhet som myndigheten har i uppdrag att utföra (s. 419 jfr. 2 § p. 10 förslag till kronofogdedatalag). För att regleringen ska bli tydlig vore det ändå önskvärt att det framgår av lagen att den omfattar behandling av personuppgifter också i Kronofogdens verksamhet med att förebygga och motverka ekonomisk brottslighet.

Rättelse och överklagande vid Kronofogdemyndigheten (avsnitt 7.8.3)

Kronofogden har under utredningen efterfrågat en översyn av bestämmelsen om rättelse och de begrepp som används. Begreppen *utplåning* och *blockering* förekommer inte i GDPR, som i stället använder sig av begreppen *rättelse* och *radering*. Myndigheten anser fortsatt att det finns ett behov av att mer grundligt se över regleringen om rättelse då nuvarande reglering framstår som otydlig. Otydligheten gör sig gällande både i såväl tolkningen av vad som avses med begreppen och hur de olika åtgärderna förhåller sig till varandra, som i risken för en osäkerhet över vilket regelverk som ska tillämpas.

Förbud mot utlämnande på eget initiativ (avsnitt 13.4.4)

Kronofogden är av uppfattningen att det saknas ett behov av att särreglera möjligheterna till uppgiftslämnande på eget initiativ. Det förbud mot utlämnande på eget initiativ som föreslås ska enligt betänkandet ses som ett hinder mot spontant utlämnande av uppgifter som inte efterfrågats. Samtidigt framgår av förslag till förordningstext att uppgiftsskyldigheten är knuten till den att mottagande myndighetens behov av uppgiften är verksamhetsanknutet.

Sett till föreslagen ordning, där kravet på att uppgifter endast ska lämnas i den utsträckning som behövs i den mottagande myndighetens verksamhet borde förbudet mot utlämnande på eget initiativ kunna efterges, utan att det uppstår en risk för en mer omfattad uppgiftsspridning än vad som avses. För att kunna efterkomma utlämnande enligt föreslagen skulle Kronofogden behöva inhämta information om vilka uppgifter den mottagande myndigheten anser sig vara i behov av. Något uppgiftslämnande utöver vad den mottagande myndigheten gett uttryck för att vara i behov av torde inte kunna motiveras av uppgiftsskyldigheten. Härtill beaktat kraven på att elektroniskt utlämnande av personuppgifter endast får ske om det inte är olämpligt, samt de rutiner för elektroniskt utlämnande, som föreslagen innefattar förefaller risken för ett slentrianmässigt utlämnande av andra uppgifter än de som omfattas av uppgiftsskyldigheten inte göra sig gällande.

Kronofogden noterar också att föreslagen konstruktion för reglering av uppgiftsskyldighet, innefattande ett förbud mot utlämnande på eget initiativ, skiljer sig från hur uppgiftslämnande regleras i annan författning. Myndigheten ser därför en risk i att tillämpningssvårigheter kan följa av föreslagen konstruktionen.

Mot bakgrund av ovan föreslår Kronofogden att förbudet mot utlämnande på eget initiativ i förslag till förordning om utlämnande av uppgifter från Kronofogdemyndigheten ska utgå.

Sekretess vid förande av och uttag ur automatiserade informationssamlingar (avsnitt 15.5.3)

Kronofogdens uppfattning är att sekretessen i 34 kap. 2 § OSL enbart avser förande av och uttag ur en uppgiftssamling och att bestämmelsen inte ska tillämpas när uppgiften används inom ärendehandläggning. Detta oavsett om ärendet handläggs hos Kronofogden eller hos någon annan myndighet som har direktåtkomst till Kronofogdens uppgiftssamling. Stöd för denna uppfattning finns i flera förarbetsuttalanden (se bl.a. prop. 2020/21:168 s. 14 f. och prop. 2022/23:107 s. 33).

Utifrån Kronofogdens tolkning av 34 kap. 2 § saknas ett behov av att införa föreslaget undantag i bestämmelsens andra stycke. Ett sådant tillägg skulle snarare riskera att skapa en otydlighet kring tillämpligheten av 34 kap. 2 § OSL. Detta eftersom andra stycket indikerar att det inom ärendehandläggningen kan uppstå en konkurrenssituation. Om så skulle vara fallet ser myndigheten att det finns en, i vart fall teoretisk, risk för att en uppgift som omfattas av sekretess enligt i 34 kap. 2 § som används inom ett ärende som inte träffas av någon primär verksamhetssekretess

sekretessbeläggs, utan att handläggningen utifrån verksamhetens art har ansetts innefatta skyddsvärda uppgifter och belagts med verksamhetssekretess.

Det här beslutet har fattats av rikskronofogde Fredrik Rosengren. Verksjurist Jenny Ulfsdotter har föredragit ärendet. I den slutliga handläggningen har även biträdande rikskronofogde Cecilia Hegethorn Mogensen, verksamhetsdirektör krav- och betalning Tomas Höglund, verksamhetsdirektör verkställighet Mats Bengtsson, verksamhetsdirektör överskultdsättning Kristin Alm, rättschef Ulrika Lindén, verksamhetsstödsdirektör Marie Olausson, kommunikationsdirektör Pernilla Gyllner, it-direktör Annika Steffner, hr-direktör Maria Johansson och tf. utvecklingsdirektör Charlotte Öberg deltagit.

Beslutet har godkänts digitalt och saknar därför underskrift.